

**KOMENDANT
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ**

im. gen. bryg. Jana Tomasza GORZECZOWSKIEGO
ul. Adama Mickiewicza 34
37-700 Przemyśl

Bi-NK.0910.6.2021

Przemyśl, dnia ²⁵..... 11.2021 r.

Egz. nr ².....

Pan ppłk SG Artur BOGACZ
Komendant
Placówki Straży Granicznej
w Rzeszowie-Jasionce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat **Realizacja zadań Straży Granicznej związanych z kontrolą legalności zatrudnienia cudzoziemców**, zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce, 36-002 Jasionka 942¹, ujętej w Rocznym Planie Kontroli przewidzianym do realizacji przez Wydział Kontroli BiOSG w 2021 r.

Kontrolę na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224 j.t.) przeprowadził w dniach od 28.09.2021 r. do 08.10.2021 r., za wyjątkiem, wolnych od pracy soboty oraz niedzieli, 2-3.10.2021 r.:
st. chor. sztab. SG Wojciech ŁACH – specjalista Wydziału Kontroli BiOSG, Upoważnienie nr 12/1/2021 z dnia 27.09.2021 r.

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniach 28.09.2021 i 08.10.2021 r.

Funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił:

– ppłk SG Artur BOGACZ.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w Księżce Kontroli Placówki SG w Rzeszowie-Jasionce RWD Nr 6/97/IV/02 karta 14 poz. 3.

¹ zwana dalej placówką

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli było:

- a) Legalność przeprowadzania kontroli wykonywania pracy przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, w tym:
 - zgodność realizowanych czynności kontrolnych z wymogami określonymi w przepisach prawa obowiązującymi w tym zakresie,
 - zgodność dokumentowania realizowanych czynności kontrolnych z wymogami określonymi w przepisach prawa obowiązującymi w tym zakresie,
 - prawidłowość podejmowanych środków prawnych w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów prawa.
- b) Celowość prowadzonych działań z zakresu kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, w tym:
 - realizacja zawartego w Planie Działalności BiOSG celu nt. *Zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie legalności pobytu i legalności zatrudnienia cudzoziemców*,
 - użycie właściwych sposobów i narzędzi służących do typowania podmiotów wobec których przeprowadzano kontrole (tj. rozpoznanie migracyjne, analiza zezwoleń, oświadczeń, informacji od oficera łącznikowego, analiza prawdopodobieństwa naruszeń prawa).
- c) Rzetelność sporządzania dokumentacji z zakresu prowadzenia kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców.
- d) Legalność przyjętych rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych oraz prawidłowość sposobu sprawowania nadzoru, w tym:
 - uwzględnienie zadania objętego kontrolą w wewnętrznych aktach organizacyjnych placówki,
 - uwzględnienie tematyki dotyczącej prowadzenia kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy placówki realizujących te czynności,
 - forma i sposób sprawowania oraz dokumentowania nadzoru służbowego nad kontrolowaną działalnością.

2. Kontrolą objęto okres od 01.07.2020 r. do 30.06.2021 r.

II. Cel kontroli.

Ocena legalności oraz celowości realizacji zadań z zakresu kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, prowadzenia kontroli legalności zatrudnienia, jak również rzetelności sporządzania dokumentacji w tym zakresie. Ponadto zweryfikowane zostały rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne stosowane w podmiocie kontrolowanym oraz sposób sprawowania nadzoru służbowego. Celem kontroli było ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości, przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie. Na powyższą ocenę składają się oceny cząstkowe z poszczególnych obszarów objętych kontrolą, przy uwzględnieniu progu istotności. Czynności kontrolne zrealizowano w ramach kontroli wykonywania zadań, stosując kryteria legalności, celowości i rzetelności.

Do oceny przedmiotu objętego kontrolą przyjęto czterostopniową skalę ocen, tj.: ocena pozytywna, ocena pozytywna z uchybieniami, ocena pozytywna z nieprawidłowościami, ocena negatywna.

Podstawą do dokonania ustaleń była dostępna w placówce dokumentacja dotycząca kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców oraz nadzoru sprawowanego nad powyższym. Ponadto, w przedmiocie przyjętych w placówce sposobów i narzędzi służących do typowania podmiotów do kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, przyjęto pisemne wyjaśnienia Komendanta placówki.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 13a *ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej*², do zadań Straży Granicznej należy przeprowadzanie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców, powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom. Art. 10d *ustawy o Straży Granicznej* określa cel i sposób przeprowadzania kontroli legalności zatrudnienia, jak również dokumentację sporządzaną po jej zakończeniu. Szczegółowy tryb przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia przez nich działalności gospodarczej oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, określa *rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 lutego 2009 r. w sprawie przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom*³. Natomiast w przypadku kontroli przedsiębiorcy, procedurę przeprowadzania kontroli regulują przepisy *ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców*⁴.

Ocenę sformułowano na podstawie poniżej przedstawionych ustaleń wynikających z przeprowadzonych czynności kontrolnych oraz ocen cząstkowych poszczególnych obszarów objętych kontrolą.

W okresie objętym kontrolą Zespół do spraw Kontroli Legalności Zatrudnienia, Grupy do spraw Cudzoziemców, Placówki Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce⁵, przeprowadził 58 kontroli w zakresie legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom⁶. Wszystkie ww. kontrole zarejestrowane zostały w prowadzonych

² Dz.U.2021.1486 j.t. z późn. zm., zwanej dalej – ustawą o Straży Granicznej.

³ Dz.U.2009.36.284, zwanym dalej – rozporządzeniem MSWiA.

⁴ Dz.U.2021.162 j.t., zwana dalej – ustawą Prawo przedsiębiorców.

⁵ Zwany dalej – zespołem KLZ.

⁶ Zwanych dalej – kontrolą legalności zatrudnienia.

w placówce *Rejestrach kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom*. W okresie objętym kontrolą w placówce prowadzono dwa rejestry o nr RWD Bi-RJ-148/1/19 oraz Rdet Bi-RJ-9/21. Kontroli poddano losowo dobraną próbę dokumentacji sporządzonej w związku z kontrolami zrealizowanymi w okresie objętym kontrolą, przy zastosowaniu metody doboru próby z interwałem wynoszącym cztery z kontroli zarejestrowanych w ww. rejestrach, co stanowi czternaście kontroli. W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych oceniono legalność i celowość przeprowadzania kontroli wykonywania pracy przez cudzoziemców oraz powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom. Ponadto kontrolą objęto sposób sprawowania nadzoru nad przeprowadzaniem ww. kontroli, a także rzetelność (staranność i czytelność) sporządzania dokumentacji związanej z przeprowadzaniem kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców. Czynności kontrolne objęły też całość dokumentacji dotyczącej przyjętych w placówce rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych.

Obszar I Legalność przeprowadzania kontroli wykonywania pracy przez cudzoziemców oraz powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom, kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

W wyniku sprawdzenia wytypowanej do kontroli dokumentacji z czternastu kontroli legalności zatrudnienia przeprowadzonych, w okresie objętym kontrolą, przez zespół KLZ, stwierdzono co następuje.

1. Wszystkie kontrole legalności zatrudnienia wszczęte zostały zgodnie z zapisami art. 48 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców⁷, w tym:
 - w dziewięciu przypadkach podmiot kontrolowany zawiadamiano o zamiarze wszczęcia kontroli zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców, wszystkie zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli zawierały elementy wskazane w art. 48 ust. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców tj.: oznaczenie organu, datę i miejsce wystawienia, oznaczenie przedsiębiorcy, wskazanie zakresu przedmiotowego kontroli, imię, nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej do zawiadomienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
 - w pięciu przypadkach nie dokonywano zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, zgodnie z art. 48 ust. 11 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców, tj. w przypadkach gdy przeprowadzenie kontroli było niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia. W każdym z ww. przypadków, działając zgodnie z zapisami art. 48 ust. 10 ustawy Prawo przedsiębiorców, uzasadnienie przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli umieszczano w protokole kontroli.
2. W przypadkach przeprowadzania kontroli po uprzednim zawiadomieniu o zamiarze jej wszczęcia:

⁷ Dz.U.2021.162 j.t., zwana dalej – ustawą Prawo przedsiębiorców.

- w siedmiu przypadkach kontrola legalności zatrudnienia wszczynana była zgodnie z zapisami art. 48 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców, tj.: nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, co zostało odzwierciedlone w postaci zapisów zamieszczonych w dokumentacji zgromadzonej w związku z przeprowadzonymi kontrolami;
- w dwóch przypadkach, działając w zgodzie z zapisami art. 48 ust. 4 ustawy Prawo przedsiębiorców, na wniosek przedsiębiorcy kontrolę legalności zatrudnienia wszczęto przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, co zostało odzwierciedlone w dokumentacji zgromadzonej w związku przeprowadzonymi kontrolami (na zawiadomieniu o zamiarze wszczęcia kontroli kontrolowany zamieszczał odrębną adnotację wnosząc o przeprowadzenie kontroli przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia).

3. W każdej ze sprawdzonych kontroli legalności zatrudnienia, czynności zostały podjęte na podstawie Upoważnień do przeprowadzenia kontroli. Upoważnienia zostały wydane przez Komendanta placówki zgodnie ze wzorem określonym z Załączniku nr 1 rozporządzenia *Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 lutego 2009 r. w sprawie przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom*⁸. Upoważnienia zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 10d ust. 3 ustawy o Straży Granicznej oraz art. 49 ust. 7 ustawy Prawo przedsiębiorców, tj.: wskazanie podstawy prawnej, oznaczenie organu kontroli, datę i miejsce wystawienia, imię i nazwisko funkcjonariusza Straży Granicznej uprawnionego do wykonywania kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej, nazwę i adres kontrolowanego, określenie zakresu przedmiotowego kontroli, wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli, podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji oraz pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

W dziewięciu przypadkach przeprowadzania kontroli legalności zatrudnienia po uprzednim zawiadomieniu o zamiarze jej wszczęcia, zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców kontrolowanym, w dniu rozpoczęcia kontroli, doręczano upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, a ponadto pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego, co ustalone zostało na podstawie adnotacji w postaci podpisu i daty, naniesionej na ww. dokumentach przez kontrolowanego.

W pięciu przypadkach przeprowadzenia kontroli bez zawiadamiania o zamiarze jej wszczęcia, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, doręczono w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli, tj. zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców:

- w dwóch przypadkach zostało to ustalone na podstawie adnotacji, w postaci podpisu i daty naniesionych na upoważnieniach do przeprowadzenia kontroli przez kontrolowanego, co świadczy o osobistym odbiorze przez niego ww. dokumentów;

⁸ Dz.U.2009.36.284, zwanym dalej – rozporządzeniem MSWiA.

- w kolejnych dwóch przypadkach upoważnienia do przeprowadzenia kontroli doręczone zostały drogą pocztową, co ustalone zostało na podstawie zwrotnych potwierdzeń odbioru dołączonych do akt kontroli;
 - w jednym przypadku, co ustalono na podstawie zwróconej korespondencji załączonej do akt kontroli, kontrolowany nie odebrał przesłanego mu drogą pocztową upoważnienia wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego, w tym przypadku zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego⁹ doręczenie uważa się za dokonane.
4. Każda ze skontrolowanych kontroli legalności zatrudnienia, zrealizowanych w okresie objętym kontrolą przez funkcjonariuszy zespołu KLZ, została przeprowadzona zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o Straży Granicznej, ustawie Prawo przedsiębiorców, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹⁰ oraz rozporządzeniu MSWiA. W zakresie nieuregulowanym w ustawie o Straży Granicznej stosowano przepisy kpa. Przed wszczęciem kontroli legalności zatrudnienia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 47 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców, sporządzano Notatkę służbową lub urzędową, w której zamieszczano ustalenia dokonanej analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, jak również wnioski i proponowane przedsięwzięcia. W toku prowadzonej kontroli stwierdzono, że upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wraz z załączonym Pouczeniem o prawach i obowiązkach przedsiębiorcy, zgodnie z wymogiem określonym w art. 49 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców, były skutecznie doręczane kontrolowanemu. Żądane od kontrolowanego dokumenty nie wychodziły poza zakres określony w § 4 rozporządzenia MSWiA, w szczególności były to: zezwolenia na pracę wydane przez właściwy organ, oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi, zarejestrowane we właściwym powiatowym urzędzie pracy, umowy o pracę lub umowy cywilnoprawne, dokumenty potwierdzające uzyskanie przez cudzoziemca prowadzącego działalność gospodarczą wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej. W przypadku nie stwierdzenia nieprawidłowości dokumenty zwracane były kontrolowanemu. W sytuacji gdy, w toku prowadzonej kontroli, przyjmowano ustne wyjaśnienia od kontrolowanego bądź pracowników, dokumentowane było to w formie Protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień, przy czym w przypadku składania wyjaśnień przez cudzoziemca, w treści protokołu wskazywano, iż zna on język polski w stopniu komunikatywnym i nie żądał obecności tłumacza. Po przeprowadzeniu kontroli zgodnie z art. 10d ust. 14 ustawy o Straży Granicznej sporządzano Protokół kontroli (w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości) lub Notatkę służbową (gdy nie stwierdzono nieprawidłowości). Stwierdzone nieprawidłowości w sposób szczegółowy udokumentowane były w Protokołach kontroli, a zawarte w nich ustalenia były zgodne ze stanem faktycznym, ustalonym na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach kontroli. Nieprawidłowości stwierdzone w toku ww. kontroli dotyczyły:

⁹ Dz.U.2021.735 j.t. z późn. zm., zwanej dalej – kpa.

¹⁰ Dz.U.2021.1100 j.t. z późn. zm., zwanej dalej – ustawą o promocji zatrudnienia.

- w ośmiu przypadkach powierzania cudzoziemcowi nielegalnego wykonywania pracy;
- w sześciu przypadkach nielegalnego wykonywania pracy przez cudzoziemca;
- w sześciu przypadkach przekazania nieprawdziwych informacji o podjęciu, niepodjęciu lub zakończeniu pracy przez cudzoziemca na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi lub nie dopełnienia obowiązku o którym mowa w art. 88z ust. 13 ustawy o promocji zatrudnienia, stanowiącym iż podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, którego oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi zostało wpisane do ewidencji oświadczeń, pisemnie powiadamia właściwy powiatowy urząd pracy o podjęciu pracy przez cudzoziemca najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy, bądź niepodjęciu pracy przez cudzoziemca w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy określonego w ewidencji oświadczeń;
- w jednym przypadku nie dopełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 90d ust. 1 lub 2 ustawy o promocji zatrudnienia, który stanowi że w przypadku powierzenia pracy cudzoziemcowi zwolnionemu z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, którego siedziba lub miejsce zamieszkania albo oddział, zakład lub inna forma zorganizowanej działalności znajdują się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany do zawarcia z cudzoziemcem umowy w formie pisemnej, a przed podpisaniem ww. umowy, podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi jest obowiązany do przedstawienia cudzoziemcowi tłumaczenia umowy na język dla niego zrozumiały.

W przypadku każdej ze skontrolowanych kontroli legalności zatrudnienia Protokół kontroli przedstawiony był kontrolowanemu celem zapoznania i podpisania, kopia protokołu pozostawiana była kontrolowanemu.

5. Dokumentacja sporządzona w toku każdej, ze skontrolowanych, kontroli legalności zatrudnienia zgodna była z wymogami określonymi w przepisach prawa.

Protokoły kontroli, sporządzone w ramach trzynastu skontrolowanych kontroli legalności zatrudnienia w toku których stwierdzono nieprawidłowości, zgodne były ze wzorem określonym w Załączniku nr 2 do rozporządzenia MSWiA oraz zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 10d ust. 15 ustawy o Straży Granicznej, tj.: stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza oraz numer jego legitymacji służbowej, datę i miejsce sporządzenia protokołu kontroli, datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, miejsce przeprowadzenia kontroli, dane kontrolowanego obejmujące nazwę (firmę) lub imię i nazwisko, adres (siedzibę) oraz numer REGON, KRS lub NIP, opis okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli, opis skontrolowanych dokumentów i zezwoleń z podaniem ich numeru, okresu ważności oraz organu, który dokument lub zezwolenie wydał, wynik kontroli. Wszystkie protokoły podpisane zostały przez funkcjonariuszy przeprowadzających kontrolę, a w zakresie złożenia lub braku zastrzeżeń, do ustaleń zawartych w protokole, podpisane zostały przez kontrolowanego.

Notatka służbowa, dotycząca kontroli w toku której nie stwierdzono nieprawidłowości,

zgodna była ze wzorem określonym w Załączniku nr 3 rozporządzenia MSWiA. Zawierała wszystkie elementy wskazane w art. 10d ust. 16 ustawy o Straży Granicznej tj.: datę i miejsce sporządzenia notatki, dane kontrolowanego obejmujące nazwę (firmę) lub imię i nazwisko, adres (siedzibę) oraz numer REGON, KRS lub NIP, wynik kontroli oraz podpisana została przez funkcjonariuszy przeprowadzających kontrolę. W przypadkach odstąpienia od ukarania i zastosowania wobec kontrolowanych, określonego w art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń¹¹, środka oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, powyższe udokumentowano w postaci Notatek urzędowych.

W przypadkach, gdy w wyniku kontroli nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego udokumentowano to w postaci Notatek urzędowych, w których wskazane zostały ujawnione nieprawidłowości oraz podstawy prawne nałożenia grzywny.

W przypadkach, w których w związku z ujawnionymi nieprawidłowościami zapadły wyroki sądowe kopie przedmiotowych rozstrzygnięć (wyroki sądu) zostały dołączone do akt prowadzonych kontroli.

6. W przypadku wszystkich skontrolowanych kontroli legalności zatrudnienia, w toku których stwierdzono nieprawidłowości, ustalono że podejmowane w związku z tym środki prawne były zgodne z wymogami prawa, tj.:

- w sześciu przypadkach nałożono grzywny w drodze mandatu karnego;
- w siedmiu przypadkach zastosowano określony w art. 41 kw środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, dotyczyło to zarówno pracodawcy jak i pracowników;
- w sześciu przypadkach w wyniku kontroli, do właściwych miejscowo Sądów Rejonowych, skierowano wnioski o ukaranie podmiotów kontrolowanych, z czego w trzech przypadkach sądy wymierzyły obwinionym kary grzywny (kserokopie wyroków dołączone zostały do dokumentacji przeprowadzonych kontroli legalności zatrudnienia), natomiast w trzech pozostałych przypadkach do dnia zakończenia kontroli postępowania sądowe nie zostały zakończone.

7. W przypadku dziewięciu z trzynastu skontrolowanych kontroli legalności zatrudnienia, w których stwierdzone zostały nieprawidłowości, podmioty kontrolowane nie zgłaszały zastrzeżeń do ustaleń zawartych w Protokołach kontroli, co potwierdzone zostało odpowiednimi zapisami w przedmiotowych dokumentach.

Natomiast w przypadku pozostałych czterech kontroli, w których stwierdzone zostały nieprawidłowości, podmioty kontrolowane zgłosiły zastrzeżenia do ustaleń zawartych w Protokołach kontroli. Zastrzeżenia zgłoszono zgodnie z art. 10 d ust. 17 ustawy o Straży Granicznej, w terminie do 7 dni od przedstawienia kontrolowanym Protokołów kontroli. We wszystkich czterech przypadkach zgłoszone zastrzeżenia zostały odrzucone, a funkcjonariusze przeprowadzający kontrolę sporządzili stanowiska do wniesionych zastrzeżeń, w których szczegółowo opisano i uzasadniono przyczyny ich odrzucenia. Ww. stanowiska, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, przesłane zostały podmiotom kontrolowanym zgłaszającym zastrzeżenia.
(akta kontroli dowód nr 3 str. 15-20)

¹¹ Dz.U.2021.281 j.t. z późn. zm., zwany dalej - kw

Obszar II Celowość przeprowadzania kontroli wykonywania pracy przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

1. W toku prowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą funkcjonariusze placówki przeprowadzili 58 kontroli legalności zatrudnienia. W wyniku sprawdzenia wytypowanej do kontroli dokumentacji dotyczącej 14 z ww. kontroli stwierdzono, że nieprawidłowości ujawnione zostały w 13 przeprowadzonych kontrolach. Tym samym należy stwierdzić, że we właściwy sposób realizowano jeden z najważniejszych celów wskazanych do realizacji w podpisanych przez Komendanta Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej, *Planie Działalności Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyślu na 2020 rok z dnia 20 grudnia 2019 roku i Aneksie do Planu Działalności Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyślu na 2020 rok z dnia 30 marca 2020 roku oraz Planie Działalności Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyślu na 2021 rok z dnia 28 grudnia 2020 roku i Aneksie do Planu Działalności Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyślu na 2021 rok z dnia 10 lutego 2021 roku*. Celem tym było zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie legalności pobytu i legalności zatrudnienia cudzoziemców, realizowane poprzez przeprowadzanie kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom oraz prowadzenia przez nich działalności gospodarczej.
2. W wyniku analizy notatek urzędowych i służbowych, sporządzonych przez funkcjonariuszy placówki przed wszczęciem kontroli legalności zatrudnienia, załączonych do dokumentacji sprawdzonych kontroli oraz na podstawie informacji przekazanych, w ramach prowadzonej kontroli, przez Komendanta placówki za pismem nr Bi-RJ-GC-ZKL.4223.85.2021 z dnia 7 października 2021 roku, ustalono, katalog najważniejszych narzędzi i sposobów wykorzystywanych przy typowaniu podmiotów do przeprowadzenia kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców. Mając na uwadze, że nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 13 z 14 skontrolowanych kontroli legalności zatrudnienia, przeprowadzonych przez placówkę w okresie objętym kontrolą, co stanowi około 93 %, należy uznać, że w placówce we właściwy sposób realizowano czynności rozpoznawcze i weryfikacyjne oraz właściwie wykorzystywano narzędzia i sposoby służące do typowania podmiotów wobec których przeprowadzano kontrolę legalności zatrudnienia.

(akta kontroli dowód nr 2 str. 13-14 i dowód nr 4 str. 21-23)

Obszar III Rzetelność (staranność i czytelność) sporządzania dokumentacji związanej z przeprowadzaniem kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

W wyniku przeglądu, wytypowanej do kontroli, dokumentacji sporządzanej w toku kontroli legalności zatrudnienia, zrealizowanych, przez funkcjonariuszy zespołu KLZ, stwierdzono że dokumentacja prowadzona była w sposób staranny i rzetelny.

W dokumentacji dotyczącej prowadzonych kontroli nie dokonywano żadnych poprawek czy przekreśleń. Dokumentacja sporządzana była zgodnie z obowiązującymi przepisami i na wzór określony w Załącznikach do rozporządzenia MSWiA. Każde z Upoważnień do kontroli wydanych przez Komendanta placówki zarejestrowane zostało w Wykazie upoważnień do przeprowadzania kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców Placówki Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce, nr RWD BI-RJ -148/2/19. (akta kontroli dowód nr 5 str. 24)

Obszar IV Legalność przyjętych rozwiązaniach organizacyjno-funkcjonalnych oraz sposobu sprawowania nadzoru, kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

W toku kontroli prowadzonej w Placówce Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce¹², na temat *Realizacja zadań Straży Granicznej związanych z kontrolą legalności zatrudnienia cudzoziemców*, dokonano przeglądu wewnętrznego podziału zadań placówki oraz szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień, zastępcy komendanta placówki właściwego w sprawach operacyjno-śledczych oraz cudzoziemców, kierownika Grupy do spraw Cudzoziemców, kierownika oraz funkcjonariuszy Zespołu do spraw Kontroli Legalności Zatrudnienia.

W okresie objętym kontrolą w placówce obowiązywały kolejno, *Wewnętrzny Podział Zadań Placówki Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce*, zatwierdzony przez Komendanta BiOSG dnia 11.09.2019 r. wraz z *Aneks do Wewnętrznego Podziału Zadań Placówki Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce*, zatwierdzonym przez Komendanta BiOSG dnia 17.02.2020 r., a następnie *Wewnętrzny Podział Zadań Placówki Straży Granicznej w Rzeszowie-Jasionce*, zatwierdzony przez Komendanta BiOSG dnia 15.12.2020 r. W każdym z ww. dokumentów:

- w Rozdziale I Postanowienia ogólne w § 1 ust. 4 pkt 2 zapisano, że zastępca komendanta placówki, właściwy w sprawach operacyjno-śledczych oraz cudzoziemców, w zakresie określonym w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień, koordynuje i nadzoruje służbę funkcjonariuszy i pracowników wchodzących w skład Grupy do Spraw Cudzoziemców;
- w Rozdziale II Zadania komórek organizacyjnych w placówce w § 7 ust. 2 określono zadania Zespołu do Spraw Kontroli Legalności Zatrudnienia, gdzie w pkt. 4 wymieniono zadanie planowania, organizowania i przeprowadzania kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom.

W piśmie Bi-RJ-GC-ZKL.4223.86.2021 z dnia 21.07.2021 r. Komendant PSG w Rzeszowie-Jasionce, wskazał osoby odpowiedzialne w placówce za realizację zadań objętych kontrolą oraz sprawowanie nadzoru nad powyższym. W związku z tym, w toku prowadzonej kontroli, dokonano przeglądu, obowiązujących w okresie objętym kontrolą, szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień wskazanych funkcjonariuszy, w celu

¹² Zwana dalej – placówką.

sprawdzenia czy zawierają one zadania dotyczące zagadnienia objętego kontrolą. Ustalono, że w placówce wyznaczono osoby odpowiedzialne za sprawowanie nadzoru nad przeprowadzaniem kontroli legalności zatrudnienia, co zapisane zostało w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień tych osób. Zastępca Komendanta PSG w Rzeszowie-Jasionce właściwy w sprawach operacyjno-śledczych oraz cudzoziemców, w okresie objętym kontrolą, posiadał dwa szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień. Zgodnie z zapisami zawartymi w tych dokumentach do jego obowiązków należy sprawowanie nadzoru nad planowaniem, organizacją i przeprowadzaniem kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom. Kierownik Grupy do Spraw Cudzoziemców, w okresie objętym kontrolą, posiadał dwa szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień. Zgodnie z zapisami zawartymi w tych dokumentach do jego obowiązków należy planowanie, organizowanie i nadzorowanie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom. Kierownik Zespołu do Spraw Kontroli Legalności Zatrudnienia Grupy do Spraw Cudzoziemców, w okresie objętym kontrolą, posiadała dwa szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień. Zgodnie z zapisami zawartymi w tych dokumentach do jej obowiązków należy planowanie, organizowanie, realizowanie i prowadzenie nadzoru służbowego nad przeprowadzaniem kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom.

W toku przeprowadzonej kontroli dokonano przeglądu szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy zespołu KLZ, którzy w okresie objętym kontrolą przeprowadzali kontrole legalności zatrudnienia cudzoziemców. Ustalono, że wszyscy ww. funkcjonariusze, w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień obowiązujących w okresie objętym kontrolą, posiadali zapisy zgodnie z którymi do ich obowiązków należy planowanie, organizowanie i przeprowadzanie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom.

W toku zrealizowanej kontroli ocenie poddano sposób sprawowania nadzoru nad przeprowadzaniem, przez funkcjonariuszy zespołu KLZ placówki, kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców. W tym celu sprawdzono wytypowaną do kontroli dokumentację czternastu kontroli legalności zatrudnienia, ustalono że w przypadku każdej z ww. kontroli do akt kontroli załączano kartę kontrolną, na której zamieszczane były adnotacje o nadzorze sprawowanym przez zobowiązane do tego osoby. Adnotacje o sprawowaniu nadzoru przez Zastępcę Komendanta placówki dotyczyły dwóch kontroli, Kierownika Grupy do Spraw Cudzoziemców czterech kontroli oraz Kierownika Zespołu do Spraw Kontroli Legalności Zatrudnienia Grupy do Spraw Cudzoziemców trzynastu kontroli, co świadczy o sprawowaniu, przez ww. osoby, nadzoru nad prowadzonymi kontrolami. Ponadto ustalono, że w przypadku każdej ze sprawdzonych kontroli legalności zatrudnienia, w aktach kontroli znajdowały się notatki służbowe i urzędowe na których widniały dekretacje nanoszone przez Kierownika Zespołu do Spraw Kontroli Legalności Zatrudnienia, co również dowodzi sprawowania stałego nadzoru nad prowadzonymi kontrolami legalności zatrudnienia. Mając na uwadze,

że w żadnej ze sprawdzonych kontroli legalności zatrudnienia nie stwierdzono nieprawidłowości w ich przeprowadzaniu i dokumentowaniu należy uznać, iż nadzór w tym zakresie sprawowany był w sposób właściwy i skuteczny.

(akta kontroli dowód nr 1 str. 4-6 i dowód nr 6 str. 25-28)

IV. Wnioski/zalecenia.

Nie formułowano.

- V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach i przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie do dnia za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli – nie dotyczy.

KOMENDANT
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

gen. bryg. SG Andrzej POPKO

Przedłożył do podpisu:

NACZELNIK
WYDZIAŁU KONTROLI
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

ppłk SG Dariusz KOCHANOWICZ

Wykonano w 2 egz.
Egz. nr 1 – kierownik jednostki kontrolowanej
Egz. nr 2 – ad acta.
Wyk./Sporz. : W. Łach
Dnia 23.11.2021 r.